

РЕШЕНИЕ

№ 1016

гр. Пловдив , 21.06.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XXII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ в публично заседание на деветнадесети май, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Людмила Людм. Митрева

при участието на секретаря Величка Хр. Грабчева
като разгледа докладваното от Людмила Людм. Митрева Гражданско дело № 20205330117348 по описа за 2020 година

Производството по делото е по реда на чл.124 и сл. ГПК.

Образувано е по искова молба от А. Р. П. срещу „Райфайзенбанк /България/“ ЕАД, с която е предявен иск за прогласяване за недействителна клаузата от договор за наличен паричен превод от 19.11.2020 г. , с която се начислява такса в размер на допълнителни 5 % над горницата от монети от 10 лева, мин 10 лева, като неравноправна по смисъла на чл.146, ал.1 ЗЗП и поради противоречие със закона, както и ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца сумата в размер на 10 лева, недължимо платена по нищожната клауза, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба в съда – 23.12.2020 г. до окончателното плащане на вземането.

В исковата молба се излагат твърдения, че на 19.11.2020 г. ищецът посетил клон на „Райфайзенбанк /България/“ ЕАД и внася на каса сума в размер на 400 лева по сметка на трето физическо лице, титуляр по сметка в ответната банка. За извършване на плащането ищецът използва платежни средства, както следва 370 лева – на банкноти и 30 лева – на 15 монети с номинал 2 български лева. Ответникът начислява на ищеца такса в размер на 13 лева, като му представя два документа – вносна бележка за превода и документ за „касова операция“, за начислената такса, заплатена от ищеца. Таксата била формирана по следния начин по фиксирана Тарифа на банката – за 30 книжни лева – такса от 3 лева и за 30 лева под формата на 15 монети по 2 лв. – такса от 10 лева. Ищецът се запознал с Тарифата на банката от сайта на последната. В т.2.3.3 от Тарифата било предвидено, че внасяне /касов превод/ от трети лица в полза на клиенти на банката физически лица за суми над 10 лева – комисионна = 5 % над горницата от 10 лева, минимум 10 лева, със забележка под линия – комисионните по т.2.3.3 внасяне в брой на монети се дължи при броене на повече от 10 лева и в допълнение към комисионните по т.2.2.1/т.2.3.1. Ищецът твърди, че не е заявявал и ползвал банкова услуга по броене, размяна, обмяна на банкноти и монети. Волята, която е изразил е да направи превод на каса до сметка на физическо лице, клиент на банката, след което е предоставил процесната сума в банкноти и монети, за което е таксуван. Счита, че

между страните е сключена сделка по наличен паричен превод, която има характер на потребителска сделка. Счита, че тази сделка се различава от услугите по броене или обмяна /уедряване/ на монети, които ответната банка предлага. Излагат се доводи, че начислената от ответната банка такса за превод на монети е нищожна, тъй като е неравноправна по смисъла на чл.143, ал.1 ЗЗП, доколкото е уговорена във вреда на потребителя и не отговаря на изискванията за добросъвестност и води до неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя. Излагат се твърдения, че клаузата не е уговорена като индивидуална такава, а е изготвена предварително от банката и е отразена във фиксирана тарифа. Наред с това счита, че клаузата за начислена такса в размер на 10 лева е нищожна и поради противоречието ѝ със закона, а именно чл. 25, ал.2 ЗБНБ, която разпорежда регламентира банкнотите и монетите като равностойно платежно средство, които задължително се приемат за плащане в пълната им номинална стойност без ограничения. Счита, че след като ответната банка събира по-високи такси при превод с монети, последната незаконосъобразно поставя разлика между плащането с банкноти и монети, с което нарушава, посочената разпорежба. Счита, че доколкото клаузата въз основа на която банката е начислила на ищеца такса в размер на 10 лева е нищожна, то ответникът дължи връщане на платената от ищеца такса в размер на 10 лева, като недължимо платена, платена без основание. С оглед изложеното са предявени исковете. Претендират се разноски.

В срока по чл.131 ГПК е постъпил отговор от ответника, в който оспорва исковете. Не оспорва, че между ответника и ищеца е възникнало облигационно правоотношение по повод извършен наличен паричен превод /касов превод/. Признава, че на ищеца е начислена такса, съгласно т.2.3.3. от Тарифата на банката в размер на 10 лева за паричен превод на 30 лева под формата на монети, която такса е заплатена от ищеца. Счита, че тази клауза определяща такса за превод на монети не е неравноправна. Тя представлява възнаграждение за извършена услуга от страна на банката, не е във вреда на потребителя, отговаря на изискванията за добросъвестност и не води до значително неравновесие между правата и задълженията на страните. Счита, че клаузата е ясна и разбираме, уговорена е в общодостъпна тарифа, обявена на сайта на банката и е налице във всеки офис на банката. В тарифата ясно било посочено, че таксата се дължи за внасяне на монети в брой, като е посочено как се формира таксата и от какво зависи. Счита, че ищецът е могъл да се откаже от заплащане на предвидената такса, но той я е заплатил и се е съгласил с нея. Уговаряне такава такса е израз на принципа на свобода на договаряне, като с отправеното от ищеца искане се иска от съда да измени договорка между страните. Уговорената такса, съответствала и на съществуващите търговски практики, доколкото такава такса е предвидена и от другите банкови институции. Счита, че начислената такса не е в противоречие и с чл.25, ал.2 ЗБНБ. Банката е приела плащането на ищеца в банкноти и монети в пълната им номинална стойност, като таксата няма отношение към стойността на платежните средства. Излагат се твърдения, че по високата стойност на таксата за превод с монети е обусловено от по-големите разходи, които ответникът прави за съхранение на монетите, тяхното обработване и за тяхното броене. Излагат се доводи, че броенето на моментите в случая не е отделна услуга, а изпълнение на услугата по превод, за да се установи, дали действително такава сума, каквато посочва потребителя се превежда. Броенето на монети изисквало повече техническо време, от броенето на банкноти. С оглед изложеното счита, че исковете са неоснователни, не е нищожна уговорката за заплащане на уговорената такса, както и банката не дължи връщане на платената от ищеца за предоставената услуга такса. Моли за отхвърляне на исковете. Претендира разноски.

Пловдивският районен съд, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и по реда на чл. 235, ал. 2, вр. с чл. 12 ГПК, обсъди възраженията, доводите и исканията на страните, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Предявени са обективно кумулативно съединени искове с правно основание чл.146, ал.1, вр. с чл. 143, ал.1 ЗЗП и чл.26, ал.1, пр.1 ЗЗД, вр. с чл.25, ал.2 ЗБНБ и осъдителен иск

по чл.55, ал.1 ЗЗД.

За да бъдат уважени така предявените искиве ищецът следва да установи твърдението си за недействителност на клаузата от договора, въз основа на която му е начислена такса в размер на 10 лева за превод на парични средства в лева на клиент на банката под формата на монети, както и че е платил на ответника по договора сума в размер на 10 лева – такса за превод на монети.

С определение от 11.03.2021 г. като безспорно между страните е отделено, че са сключили по повод извършен наличен паричен превод /касов превод/ от 19.11.2020 г. с посоченото от ищеца съдържание, като ищецът е превел на каса в офис на ответната банка в полза на физическо лице, клиент на банката сума в размер на 400 лева, от които 370 лева – книжни банкноти, за която услуга му е начислена такса в размер на 3 лева и 30 лева под формата на 15 монети по 2 лева, за което му е начислена такса в размер на 10 лева, с основание т.2.3.3. от Тарифа на банката. Безспорно е че ищецът е заплатил на банката така начислените такси в общ размер на 3 лева. Безспорно е че таксите са предвидени в предварително изготвена от банката Тарифа, публикувана в сайта на банката и налична на хартиен носител в офиса на банката, в който е извършен превода.

Безспорно между страните е обстоятелството, че ищецът е потребител по смисъла на чл.9, ал.3 ЗПК.

Предвид изложеното сключеният между страните договор за кредит по своята същност е договор за потребителски кредит по смисъла на чл.9, ал.1 ЗПК, спрямо който са приложими разпоредбите на Закона за потребителския кредит.

По исковите за недействителност клаузата по договор за паричен превод, в която е уговорена такса в размер на 10 лева за услугата превод на монети

В настоящия случай, съдът е обвързан от заявените в исковата молба основания за недействителност на посочената клауза, които са предмет на делото и не следва служебно да разглежда други основания за нищожност, незаявени от ищеца.

В исковата молба са изложени обстоятелства и твърдения за недействителност на посочената клауза на основание чл.143, ал.1 ЗЗП, доколкото същата е уговорена във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя, както и не е уговорена индивидуално.

Посочената разпоредба е проявление на принципа, заложен в чл.26, ал.1 ЗЗД да не се накърняват добрите нрави. Накърняване на добрите нрави е налице, когато се нарушава нравствен принцип, който може и да не е законодателно изрично формулиран, но спазването му е проведено чрез създаване на други разпоредби, част от действащото право. Такива са принципите на справедливостта и на добросъвестността в гражданските и търговските взаимоотношения. Нарушаване на тези принципи е налице когато има явно несъответствие между насрещните престации, при което се достига до несправедливото облагодетелстване на някоя от страните, за сметка на другата.

Преценката дали една клауза от договор противоречи на добрите нрави се прави за всеки отделен случай като се изследва съдържанието на договора и поетите с него права и задължения на страните.

В случая изследвайки съдържаните и смисъла на процесния договор, ответникът предоставя не ищеца услуга по внасяне /касов превод/ в полза на клиента на банката, съдът

намира, че не е налице уговорка във вреда на потребителя и да липсва еквивалентност на насрещните престации.

Сам ищецът твърди, че при извършен от него превод на касата на ответната банка на сума в размер на 400 лева, от които 370 лева – банкноти и 30 лева на монети от 15 броя, всяка една в размер на 2 лева, представител на банката го е уведоми, че дължи 13 лева такси, от които 3 лева – такса за превод на книжни пари и 10 лева – такса за превод на монети, които такси ищецът е заплатил.

Видно от представената от ищеца Тарифа на ответната банка /л.10/ в т.2.3.3 е посочено, че за внасяне на суми над 10 лева под формата на монети се дължи такса в размер на 5 % върху цялата сума, но не по-малко от 10 лева. Посочено е, че тези такси за внасяне в брой на монети се дължат при броене на повече от 10 лева.

На първо място съдът намира, че доколкото сам ищецът твърди, че към момента в който е предал на *** служител паричните средства, предмет на превода, са му издадени два документа за сумата, подлежаща на превод и платежна бележка за начислени такси. Към момента на предоставяне на квитанцията за дължимите такси, ищецът е бил запознат с дължимата към банката такса в размер на 10 лева – за превод на монети. Съгласил се е с нея, доколкото я е платил и не се е отказал от услугата по превода и е подписал платежното нареждане с наредена за превод сума.

С оглед изложеното съдът приема, че между страните е сключен договор, в който индивидуално с ищеца – потребител е уговорено възнаграждение за дължима такса за превод на монети в размер на 10 лева. Ищецът е бил запознат с дължимата такса към момента, в който му се предоставят за подпис платежните документи, не се отказал от услугата по превод, разписал е преводния документ, съгласил се е и с дължимата такса, като е подписал и документа, в който тя е посочена, като с това е изпълнено условието за индивидуално уговорена клауза в договора. В тази връзка правилни са доводите на ищеца, че договорът за наличен банков превод е формален договор, доколкото законът изисква да е обективиран в платежно нареждане, съгласно чл. 8, ал.2, вр. с чл.23 от Наредба № 3 на БНБ за условията и реда за откриване на платежни сметки, за изпълнение на платежни операции и за използване на платежни инструменти. В тази връзка с подписване на платежното нареждане и квитанцията за дължимо възнаграждение към банката за извършената услуга се счита сключен договора, което в случая по признание на ищеца е станало едновременно, а не след извършване на услугата.

С оглед изложеното съдът не възприема, доводите на ищеца, че в случая се касае до наличие на неравноправна клауза.

Наред с това възражението на ищеца, че не е ползвал услуга по броене на пари, за която се твърди, че му е начислена такса, съгласно посоченото в Тарифата, съдът приема, като неоснователно, доколкото преводът на парични средства, включва и тяхното преброяване от ***, като част от съдържанието на договора. *** служител следва да извърши превод на сумата, която посочва ищеца, до трето лице, да я отрази в платежните документи и да я нареди, като удостовери, че именно посочената от потребителя сума е предоставена за превод. Предвид изложеното платената такса е именно за извършване на искания от ищеца превод, в който се съдържа и преброяване на предоставената за превод сума.

Съдът не намира и противоречие на уговореното възнаграждение по договора за наличен банков превод с разпоредбата на чл.25, ал.2 ЗБНБ, съгласно която банкнотите и монетите, издадени от банката, са законно платежно средство и задължително се приемат за плащания в пълната им номинална стойност без ограничения.

В случая, с уговарянето на по-високо възнаграждение за внасяне на монети, не се

отричат монетите като законно платежно средство, напротив приемат се и са приети като такова от ответната банка с пълната им номинална стойност.

Предвид изложеното съдът намира, че по делото не се установи клаузата в договора за наличен паричен превод за заплащане на такса в размер на 10 лева да е недействителна, поради нейния неравноправен характер по смисъла на чл.143, ал.1 ЗЗП или като противоречаща на закона, а именно на разпоредбата на чл.25, ал.2 ЗБНБ, предвид което тези искове ще се отхвърлят.

По иска по чл.55 ЗЗД.

Доколкото съдът приема, че сумата в размер на 10 лева е платена на валидно правно основание, съобразно сключен между страните договор за наличен паричен превод, по който е уговорено възнаграждение в размер на 10 лева за превод на монети, същата не подлежи на връщане и е дължимо платена.

Предвид изложеното и този иск ще се отхвърли като неоснователен.

По отговорността за разноските:

С оглед изхода на спора право на разноски се пораждан за ответната банка.

Ответникът се е представлявал в производството от юрисконсулт, като се претендира юрисконсултско възнаграждение за исковото производство, което съдът определя на основание чл.78, ал.8 ГПК, във вр. с чл.37 ЗПП, във вр. с чл.25, ал.1, вр. с ал.2 ЗПП на 100 лева, като взе предвид обстоятелството, че се касае до иск на потребител и с оглед ограничаване на разноските, които да му бъдат възложени в тежест, както и предвид обстоятелството, че *** на ответната банка работи на трудов договор и получава възнаграждение от ответника за дейността си. Общо разноски, които ще се присъдят на ответника, на основание чл.78, ал.3 ГПК, са в размер на **100 лева**.

Така мотивиран, Пловдивският районен съд

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от А. Р. П., ЕГН *****, с адрес: *** срещу „Райфайзенбанк /България/“ ЕАД, ЕИК 831558413, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Никола Вапцаров“ № 55, искове за прогласяване за недействителна клаузата от договор за наличен паричен превод от 19.11.2020 г. , с която се начислява такса в размер на допълнителни 5 % над горницата от монети от 10 лева, мин 10 лева, като неравноправна по смисъла на чл.143, ал.1, вр. с чл.146, ал.1 ЗЗП и поради противоречие със закона – чл.26, ал.1, пр.1 ЗЗД, вр. с чл.25, ал.2 ЗБНБ.

ОТХВЪРЛЯ предявения от А. Р. П., ЕГН *****, с адрес: *** срещу „Райфайзенбанк /България/“ ЕАД, ЕИК 831558413, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Никола Вапцаров“ № 55 осъдителен иск, по чл.55, ал.1, пр.1 ЗЗД, за присъждане на сумата в размер на 10 лева, недължимо платена по нищожната клауза по договор за наличен паричен превод от 19.11.2020 г. , с която се начислява такса в размер на допълнителни 5 % над горницата от монети от 10 лева, мин 10 лева, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба в съда – 23.12.2020 г. до окончателното плащане.

ОСЪЖДА А. Р. П., ЕГН *****, с адрес: *** **ДА ЗАПЛАТИ НА**

„Райфайзенбанк /България/“ ЕАД, ЕИК 831558413, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Никола Вапцаров“ № 55 сумата в размер на **100 лева** – разноси в производството.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Пловдивския окръжен съд.

Препис от решението да се връчи на страните.

Съдия при Районен съд – Пловдив: _____